

Elintarviketeollisuuden vaikea suhdannetilanne jatkuu, mutta ala odottaa siihen kohennusta. Toistaiseksi vienti ei ole elpynyt ja tuotanto väheni jälleen vuoden lopulla. Tuotanto ei ole pysynyt EU:n elintarviketeollisuuden vauhdissa.

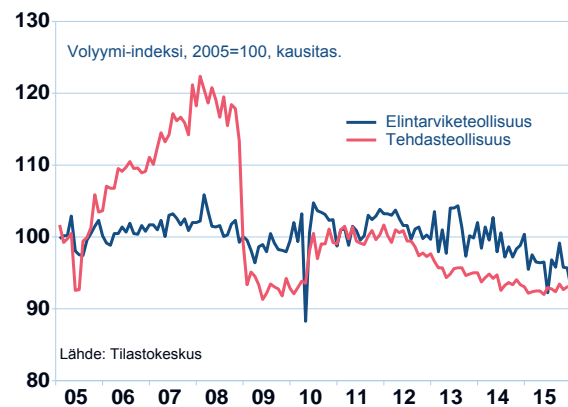
Kilpailutilanne on pysynyt tiukkana, ja tuottajahinnat ovat edelleen alentuneet. Elintarviketeollisuuden kannattavuus on heikentynyt tuntuvasti ja tilanne pahe-nee edelleen. Maatalouden tuottajahintojen lasku on lieventynyt.

VUODEN LOPUSTA TULI HUONO

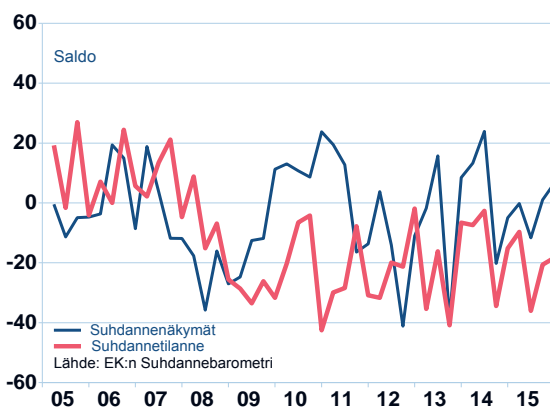
Elintarviketeollisuuden suhdannenäkymät kehittyivät viime vuoden aikana hiukan parempaan suuntaan. Odotukset vaihtelevat kuitenkin paljon, eikä mitään konkreettisia merkkejä elpymisestä ole ilmaantunut. Tilauskanta on ollut pitkään normaalia heikompi ja sen odotetaan säilyvän lähikuukaudet ennallaan. Henkilöstön määrä pysyi syksyn tasolla, eikä ensi vuoden alkuunkaan odoteta muutoksia. Joulumyynti jäi edellisen vuoden tasolle.

Elintarviketeollisuuden tuotanto lisääntyi loppukesästä, mutta vuoden loppuun mennessä oli taas palattu alkupisteeseen. Laskua oli useimmilla elintarvikealoilla hedelmien jalostusta lukuun ottamatta. Vuoden mittaan kalatuotteiden ja rasvojen valmistus kehittyivät kuitenkin parempaan suuntaan. Liikevaihtokin on vähentynyt. Myös vientiliikevaihto supistui, eikä se ole kotimaan myynnin tapaan juurikaan palautunut.

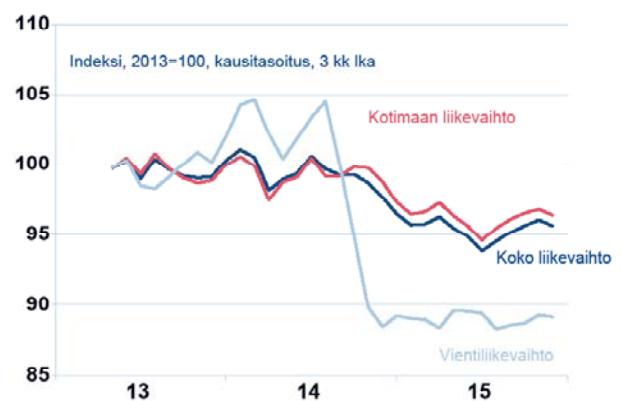
Elintarvike- ja tehdasteollisuuden tuotanto

Elintarviketeollisuuden suhdanteet

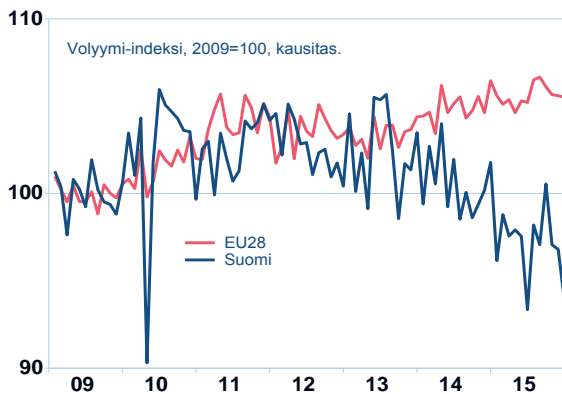

Elintarviketeollisuuden liikevaihdon kehitys

SUOMEN TUOTANTO ON JÄÄNYT EU-VAUHDISTA

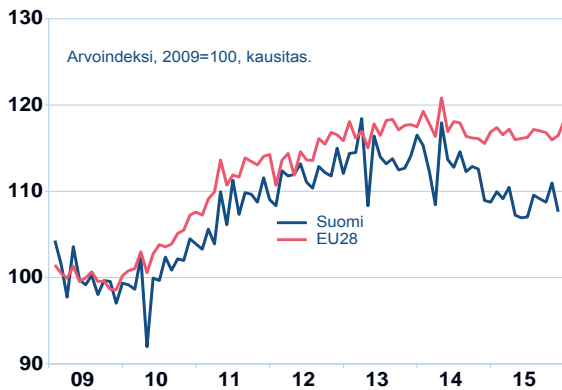
Elintarviketeollisuuden tuotannon kehitys

EU:n elintarviketeollisuuden tuotanto on pysynyt hitaassa kasvussa kriisivuotia 2008 - 2009 lukuun ottamatta. Kasvu vauhdittui vuodesta 2013 alkaen, jolloin ero Suomen ja EU:n välillä alkoi kasvaa elintarviketuotannon lisäksi myös koko teollisuudessa. Koko teollisuuden lasku alkoi jyrkkänä jo aiemmin, mutta viime vuosina laskuvauhti on ollut samaa tasoa kuin elintarvikealalla.

Kehitys on edennyt melko yhtenäisesti koko teollisuudessa huonompaan suuntaan. Suomi on vuodesta 2010 lähtien jäänyt yhä enemmän jälkeen EU-maista, vaikka niiden tuotanto ei edes ole kasvanut nopeasti. EU:n tehdasteollisuuden tuotantovolyyymi on vasta saavuttanut vuoden 2007 tason.

Teollisuuden liikevaihdon kehitys

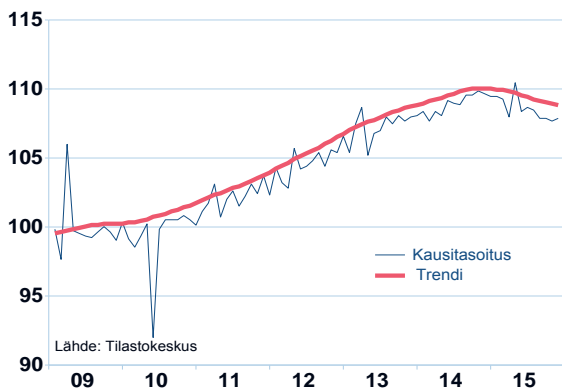

Liikevaihdon kuukausittainen vaihtelu on vähäisempää kuin tuotannon volyymin. Elintarviketeollisuuden liikevaihto pysyi pitkään lähes samassa tahdissa EU-maiden kanssa. Erkaantuminen alkoi Venäjän viennin romahduksesta vuoden 2014 elokuussa. Nyt kaulaa on jo syntynyt.

Venäjän viennillä oli 28 % osuus viennistä vuonna 2013 ja tämä vienti putosi peräti 85 % vuonna 2014. Koko elintarvikewientiä pakotteet vähensivät noin neljänneksellä. Tuotannosta noin 15 % osuus menee vientiin. Tämän perusteella voidaan arvioida, että Venäjän viennin romahdus alensi elintarvikealan tuotantoa noin 4 %.

Kaupan kova hintakilpailu on myös heijastunut Suomen teollisuuteen. ETL:n tuoreen selvityksen mukaan 47 prosentilla elintarviketeollisuuden yrityksistä kannattavuus on huonontunut ja osa alkaa jo pudota kydyistä. Alentuneen kannattavuuden takia yritysten kyky investoida ja tehdä uusia avauksia markkinoilla heikkenee pidemmällä aikavälillä.

Elintarviketeollisuuden palkkasumma

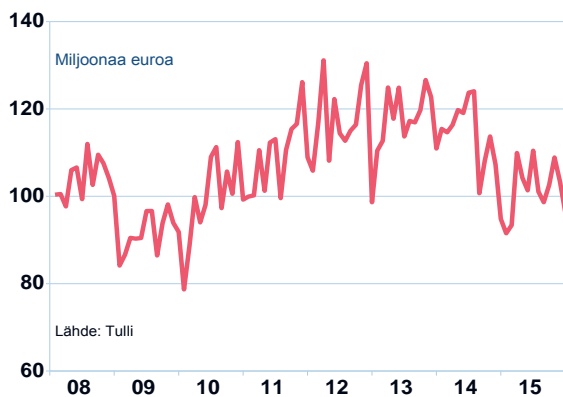

ELINTARVIKEALAN TYÖLLISYYS SÄILYNYT

Koko talouden palkkasumma on pysynyt työttömyydestä huolimatta pitkään hienoisessa kasvussa. Teollisuudessa palkkasumma on pysynyt lähes ennallaan. Elintarviketeollisuudessa se alentui hiukan vuoden lopulla, mihin vaikutti lähinnä juomateollisuuden heikko kehitys.

Elintarviketeollisuuden työllisyys on säilynyt talouden vaikeissa vaiheissa hyvin ja työpaikat ovat jopa lisääntyneet vuodesta 2011 lähtien. Kehitys on ollut tässä vaiheessa parempaa kuin muilla teollisuuden aloilla. Palkkasumman kehityksen perusteella voi kuitenkin epäillä työpaikkojen kenties vähentyneen viime vuonna. Työpaikat ovat vähentyneet juomateollisuudessa jo aiempina vuosina ja viime vuosi oli palkkasummakehityksen perusteella hyvin vaikea.

Elintarvikkeiden vienti

ELINTARVIKEVIENTI EI OLE ELPYNYT

Elintarvikevienti väheni vuonna 2015 lähes 11 % Venäjän-pakotteiden ja maitotuotteiden alhaisen viennin vuoksi. Kun vienti jaetaan 10 pääluokkaan, suurimman ryhmän muodostavat yhä maitotaloustuotteet. Niihin kuuluvat mm. voi ja muut maitorasvat, maitojauhe ja muut maitotuotteet. Toiseksi suurin ryhmä on muut elintarvikkeet, joihin kuuluvat mm. sokeri ja mausteet, kahvi, tee sekä valmisruuat. Kolmanneksi suurin ryhmä on juomat, jossa 80 % on alkoholijuomien viennistä. Lihajalosteita viedään lähes yhtä paljon kuin juomia.

Tarkemmin toimialoihin jaettuna suurin elintarvikeviennin ryhmä on alkoholijuomat. Sen jälkeen tulevat voi ja muut maitorasvat, maitojauhe ja neljänneksi suurimpana muut maitovalmisteet. Kunnollista kasvua vuonna 2015 oli vain lihajalosteiden ryhmässä (8 %) ja pienessä hedelmäjalosteiden ryhmässä (2 %). Toimialoista kasvuun ylsi voinin ja muiden maitorasvojen, maitojauheen, sianlihan ja vehnän vienti.

Tärkein elintarvikeviennin kohdemaa on Ruotsi neljänneksen osuudellaan, mutta Ruotsin-vienti ei ole kasvanut. Venäjän osuus elintarvikkeiden ja juomien viennistä oli viime vuonna noin 8 %. Elintarvikkeiden vienti ilman Venäjää kasvoi vuonna 2015 edellisvuodesta 9 %. Osa menetetyistä itäviennistä on ehkä saatu korvattua kokonaan uusien maiden asiakkailta. Viron osuus oli vuonna 2015 lähes 10 %. Kiinan-viennin osuus on pienentynyt 1 yksiköllä 4 prosenttiin. EU-maiden merkitys alan viennissä on kasvanut: yhteisön osuus on nykyisellään 65 % ja koko Euroopan osuus 78 %. Osuuksia on suurentanut Venäjän-viennin vähentyminen.

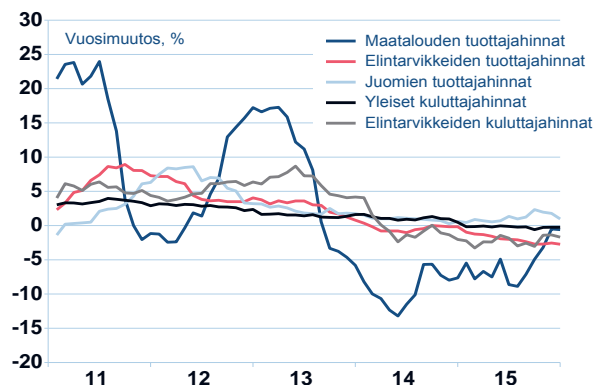
ELINTARVIKEHINNAT EDELLEEN LASKUSSA

Hinnat ovat yleisesti alentuneet tai nousseet hyvin vähän. Maatalouden tuottajahinnat ovat laskun jälkeen lähestyneet

Lisätiedot:

Johtaja Heli Tammivuori
heli.tammivuori@etl.fi
Puhelin 040 557 5667

Elintarviketeollisuuden tuottajahintojen kehitys

normaalimpia lukemia, mutta vuoden lopulla hinnat olivat vielä viime vuoden tasolla. Tuottajien hinnat ovat laskeneet hiukan kuluttajahintoja enemmän juomateollisuutta lukuun ottamatta. Juomien tuottajahinnat kohosivat syksyllä oluen ja virvoitusjuomien hintojen noustessa, mutta vuoden lopussa hinnat alkoivat jälleen hiipua. Nollan ympärillä pyörivä hintakehitys kertoo poikkeuksellisen heikosta taloustilanteesta. Maailman raaka-aineiden hinnat jatkavat myös laskuaan.

EU-MAIDEN TEOLLISUUSTUOTANTO LASKI

Euroopan suhdannekyselyissä elintarviketeollisuuden elpyminen näyttää jatkuvan, ja tilauskirjat ovat normaalilla tasolla. Tehdasteollisuuden luottamus on kuitenkin hiukan heikentynyt. Teollisuustuotanto vähentyi Saksassa ja koko EU-alueella vuoden lopulla, mikä voi olla ohimenevää. Tilaukset ovat edelleen normaalilla tasolla.

TIETOA ALASTA

Elintarviketeollisuus on Suomen suurin kulutustavaroiden valmistaja ja neljänneksi suurin teollisuuden ala. Alan tuotannon bruttoarvo on [13,2 mrd. euroa](#).

Elintarviketeollisuus on merkittävä työllistäjä. Alan palveluksessa on [33 000 henkeä](#) yhteensä noin 2000 toimipaikassa. Yrityksistä 65 % työllistää korkeintaan viisi henkeä.

Elintarviketeollisuus nojaa kotimaisuuteen. Valmistettujen elintarvikkeiden kotimaisuusaste on [82 %](#).

Elintarviketeollisuus on merkittävä viejä. Vuonna 2015 ruokia ja juomia vietiin [1,2 mrd. eurolla](#) ja tuotiin 4,1 mrd. eurolla.

Ruuan osuus kulutusmenoista on [12 %](#), mikä on hieman alle EU:n keskiarvon.

Elintarviketeollisuusliitto ry

Pasilankatu 2, PL 115, 00241 Helsinki
Puhelin (09) 148 871
etl@etl.fi • www.etl.fi • Twitter: @ETL_fi